

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Żywicka (przewodniczący)

SSN Robert Stefanicki

SSN Renata Żywicka (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania M. M.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Białymstoku
o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 14 lutego 2024 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od postanowienia Sądu Apelacyjnego w
Białymstoku
z dnia 13 września 2021 r., sygn. akt III AUz 90/21,

oddala skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Białymstoku postanowieniem z dnia 11 czerwca 2021 r. odrzucił odwołanie M. M. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Białymstoku z dnia 4 maja 2020 r., wydanej po rozpatrzeniu wniosku z dnia 14 marca 2019 r., odmawiającej ubezpieczonej od 1 maja 2019 r. prawa do renty z tytułu

niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy z 11 kwietnia 2017 r. ponieważ Komisja Lekarska ZUS stwierdziła, że wnioskodawczyni nie jest niezdolna do pracy.

Sąd Okręgowy ustalił, że M. M. do 30 kwietnia 2019 r. była uprawniona do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy z 11 kwietnia 2017 r. W dniu 14 marca 2019 r. ubezpieczona złożyła do ZUS-u wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy z 11 kwietnia 2017 r. Lekarz Orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 18 lipca 2019 r. stwierdził, że M. M. nie jest niezdolna do pracy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Białymstoku decyzją z dnia 19 sierpnia 2019 r. odmówił M. M. od 1 maja 2019 r. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy z 11 kwietnia 2017 r. Kolejną decyzją z dnia 13 listopada 2019 r. organ rentowy po rozpatrzeniu wniosku z dnia 14 marca 2019 r. ponownie odmówił wnioskodawczyni od 1 maja 2019 r. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy z 11 kwietnia 2017 r. ponieważ mimo trzykrotnego wezwania organu rentowego, wnioskodawczyni bez uzasadnionej przyczyny nie stawiała się na badania lekarskie w dniach: 2 września 2019 r., 13 września 2019 r., 11 października 2019 r. i nie powiadomiła o przyczynach niestawiennictwa. Jednocześnie uchylono decyzję z dnia 19 sierpnia 2019 r. Od powyższych decyzji organu rentowego z dnia 19 sierpnia 2019 r. i z 13 listopada 2019 r. wnioskodawczyni odwołała się do Sądu. Rozpoznając odwołania, Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 29 września 2020 r., w sprawie sygn. akt V U 1571/19, oddalił odwołania, a Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z dnia 25 marca 2021 r., sygn. akt III AUa 916/20 oddalił apelację ubezpieczonej.

W dniu 4 maja 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu wniosku ubezpieczonej z dnia 14 marca 2019 r. odmówił jej przyznania od 1 maja 2019 r. renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 11 kwietnia 2017 r. Od tej decyzji (będącej przedmiotem niniejszego postępowania) ubezpieczona wniosła odwołanie, które odrzucił Sąd Okręgowy w Białymstoku postanowieniem z dnia 4 czerwca 2021 r. wydanym w sprawie oznaczonej sygnaturą akt V U 628/20. Sąd Okręgowy uznał, że wniesione w niniejszej sprawie odwołanie wnioskodawczyni od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w

Białymstoku z dnia 4 maja 2020 r., wydanej po rozpatrzeniu wniosku z dnia 14 marca 2019 r., a odmawiającej ubezpieczonej od 1 maja 2019 r. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy z 11 kwietnia 2017 r. podległo odrzuceniu na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. gdyż o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi osobami sprawa została już prawomocnie osądzona, zachodzi zatem przesłanka ujemna w postaci powaga rzeczy osądzonej, skutkująca niedopuszczalnością ponownego rozpoznania sprawy.

Odwołująca się wywiodła zażalenie od powyższego postanowienia, podnosząc szereg zarzutów kwestionujących podstawy do odrzucenia odwołania. Istotną część zarzutów zażalenia stanowiły zarzuty związane z nieprzeprowadzeniem w sprawie postępowania dowodowego zmierzającego do ustalenia istnienia niezdolności do pracy odwołującej się. Niewątpliwie zażalenie zmierzało do uzyskania zmiany zaskarżonego postanowienia przez przeprowadzenia w sprawie postępowania co do meritum i uwzględnienia wniesionego odwołania.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku rozpoznając zażalenie wnioskodawczynie uznał, że za częściowo uzasadnione i postanowieniem z 13 września 2021 r. zmienił zaskarżone postanowienie Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 11 czerwca 2021 r. w ten sposób, że odrzucił odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Białymstoku z dnia 4 maja 2020 r. w zakresie, w jakim dotyczy okresu od 1 maja 2019 r. do 25 marca 2021 r. (pkt I) i oddalił zażalenie w pozostałym zakresie (pkt II).

Według Sądu drugiej instancji, zakres rozpoznania w niniejszej sprawie dotyczył odwołania wnioskodawczynie od decyzji organu rentowego z dnia 4 maja 2020 r. Decyzją tą rozpatrzono wniosek ubezpieczonej z dnia 14 marca 2019 r. o prawo do renty w związku z wypadkiem przy pracy w dniu 11 kwietnia 2017 r., a prawa do tej renty odmówiono z uwagi na niestwierdzenie niezdolności wnioskodawczynie do pracy. Sąd Okręgowy odrzucając odwołanie powołał się na prawomocny wyrok zapadły w sprawie V U 1571/19, w której Sąd Okręgowy w Białymstoku oddalił odwołanie w dniu 29 września 2020 r., a Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z dnia 25 marca 2021 r. oddalił apelację wnioskodawczynie wniesioną od powyższego wyroku. W świetle sentencji i uzasadnienia wyroków

wydanych w sprawie V U 1571/19 (III AUa 916/21) przedmiotem postępowania w tych sprawach było prawo do renty w związku z wypadkiem przy pracy jakiemu uległa wnioskodawczyni w dniu 11 kwietnia 2017 r. Rozpoznając wniosek z 14 marca 2019 r. ubezpieczonej o prawo do renty, organ rentowy decyzją z dnia 19 sierpnia 2019 r. odmówił jej prawa do świadczenia i ponownie rozpoznając wniosek z 14 marca 2019 r. decyzją z 13 listopada 2019 r. organ rentowy ponownie odmówił wnioskodawczyni prawa do świadczenia, którą to decyzją uchylono zarazem decyzją z 19 sierpnia 2019 r. W sprawie tej postępowanie prawomocnie zakończył wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 25 marca 2021 r., III AUa 916/21. Nadto Sąd drugiej instancji dostrzegł, że Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z dnia 10 marca 2021 r. prawomocnie rozstrzygnął także o prawie odwołującej się do renty w związku z wypadkiem przy pracy za okres od 8 października 2018 r. do 30 kwietnia 2019 r. oddalając apelację wnioskodawczyni od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 5 marca 2020 r. Zatem zarówno w sprawie o sygn. akt V U 1376/19, jak w sprawie V U 1571/19 przedmiotem postępowania było prawo wnioskodawczyni do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem z 11 kwietnia 2017 r.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, uwzględniając powyższe prawomocnie zakończone sprawy, przedmiotem postępowania w niniejszej sprawie nie może być to, co zostało już prawomocnie rozstrzygnięte. Powaga rzeczy osądzonej stanowi podstawę do odrzucenia odwołania zgodnie z art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c., za okres do dnia 25 marca 2021 r., gdyż jest to okres osądzony już prawomocnie w sprawie, wyrokami Sądu Apelacyjnego w Białymstoku. Okres bowiem do 1 maja 2019 r. został prawomocnie rozstrzygnięty w sprawie V U 1376/19 (III AUa 363/20), a do 25 marca 2021 r. został rozstrzygnięty, prawomocnymi wyrokami zapadłymi w sprawie V U 1571/19 (III AUa 916/21). Jednakże nie ma przeszkód do merytorycznego rozstrzygnięcia co do prawa odwołującej się do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem za okres przypadający po 25 marca 2021 r.

W wywiedzionej od powyższego wyroku skardze kasacyjnej odwołująca się zaskarżyła postanowienie Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 13 września 2021 r. części zawartej w pkt I, w zakresie w jakim Sąd odrzucił odwołanie ubezpieczonej za okres od 1 maja 2019 r. do 25 marca 2021 r. oraz w pkt II.

W podstawach skargi podniosła zarzut naruszenia przepisów postępowania mającego istotny wpływ na rozstrzygnięcie w sprawie, to jest:

- art. 366 k.p.c. przez błędną wykładnię pojęcia „przedmiotu rozstrzygnięcia” i uznanie, że przedmiotem tym jest przysługiwanie ubezpieczonej świadczenia, w sytuacji gdy przedmiotem rozstrzygnięcia jest prawidłowość wydania konkretnie oznaczonej decyzji administracyjnej;
- art. 365 § 1 k.p.c. przez jego niezastosowanie i brak oznaczenia na podstawie tego przepisu skutków prawomocnego wyroku w sprawie V U 1571/19, w sytuacji gdy prawidłowe zastosowanie tego przepisu nakazywałoby prowadzenie merytorycznego postępowania w sprawie, który mogłoby jedynie doznawać ograniczeń dowodowych, nie zaś wiązać się, jak błędnie przyjął sąd, z ujemną przesłanką procesową;
- art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. przez odrzucenie odwołania w sytuacji braku występowania ujemnej przesłanki procesowej.

W oparciu o przedstawione zarzuty skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia Sądu drugiej instancji - w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia w części, to jest w zakresie odrzucającym odwołania za okres od dnia 3 listopada 2019 r. do dnia 25 marca 2021 r. i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia w części, to jest w zakresie odrzucającym odwołania za okres od dnia 4 maja 2020 r. do dnia 25 marca 2021 r. i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania. Ponadto wniosła o zasądzenie od organu rentowego na rzecz skarżącej zwrotu kosztów postępowania, a także o przyznanie pełnomocnikowi wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną z urzędu, według norm przepisanych, od organu rentowego, ewentualnie od Skarbu Państwa.

W uzasadnieniu podniosła, że decyzja zaskarżona w niniejszej sprawie została wydana na podstawie tego samego wniosku ubezpieczonej, co decyzja rozpoznawana w sprawie V U 1571/19. Wątpliwości w niniejszej sprawie budzi natomiast fakt, że decyzja zaskarżona w niniejszej sprawie została wydana na podstawie tego samego wniosku ubezpieczonej, co decyzja rozpoznawana w sprawie V U 1571/19. Odrębność ta nakazuje ostrożność w przyjęciu definicji sprawy

ubezpieczeniowej, ponieważ w obu postępowaniach przedmiotem rozpoznania jest przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy za okres od 1 maja 2019 r. Nie jest typową sytuacją, gdy organ rentowy wydaje dwie (a nawet trzy) decyzje na skutek tego samego wniosku ubezpieczonej, obejmującego to samo świadczenie od tej samej daty początkowej.

W związku z odmiennym substratem zaskarżenia w niniejszej sprawie (jest to decyzja z dnia 4 maja 2020 r.) w świetle wzajemnej relacji art. 365 § 1 i art. 366 k.p.c. przyjąć należy, iż okres od dnia 1 maja 2019 r. do dnia 13 listopada 2019 r. objęty jest prawomocnym rozstrzygnięciem w ujęciu przesłanki materialnej, jednak odwołanie od decyzji z 4 maja 2020 r. nie doznaje przeszkód w rozpoznaniu w rozumieniu ujemnej przesłanki procesowej właśnie z uwagi na odrębny przedmiot zaskarżenia. Odrzucenie odwołania powoduje pozostawanie w obiegu decyzji organu rentowego, która uzyskuje status decyzji ostatecznej. Przyjęcie interpretacji Sądu Apelacyjnego prowadziłoby do istnienia niezaskarżalnej decyzji wydanej za okres, w którym przysługiwanie świadczenia podlega rozpoznaniu w innej sprawie, w której decyzja ta nie była przedmiotem zaskarżenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna podlegała oddaleniu albowiem zarzuty naruszenia prawa procesowego art. 366, art. 365 § 1 i art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. są bezzasadne.

Na wstępie należy podkreślić, że podstawową regułą prawa ubezpieczeń społecznych jest możliwość wzruszenia ustaleń stanowiących podstawę faktyczną prawomocnych orzeczeń sądu, także przez wydanie nowej decyzji organu rentowego (por. uchwałę Sądu Najwyższego z 3 października 1996 r., II UZP 18/96, OSNAPiUS 1997 nr 7, poz. 117, a także postanowienie Sądu Najwyższego z 19 stycznia 1984 r., II URN 131/83, OSNCP 1984 nr 10, poz. 177, wyrok z 8 października 1986 r., II URN 182/86, OSNCP 1987 nr 12, poz. 212, postanowienie z 14 stycznia 1997 r., II UKN 50/96, OSNAPiUS 1997 nr 17, poz. 328 oraz wyrok z 5 sierpnia 1999 r., II UKN 231/99, OSNAPiUS 2000 nr 19, poz. 734). Tak więc zmiana okoliczności, jaka nastąpi po wydaniu prawomocnego orzeczenia sądu ubezpieczeń społecznych otwiera stronie drogę do ponownego rozpoznania sprawy w postępowaniu cywilnym.

Stanowisko to znalazło odzwierciedlenie również w wielu innych orzeczeniach (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 17 czerwca 2008 r., III AUa 509/08, Orzecznictwo SA w Białymstoku 2008 nr 2-3, s. 67 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2005 r., I UK 11/05, OSNP 2006 nr 5-6, poz. 98; z dnia 4 grudnia 2007 r., I UK 159/07, LEX nr 863930; z dnia 13 listopada 2009 r., III UK 48/09, LEX nr 560876 oraz postanowienia z dnia 25 września 1998 r., II UKN 373/98, OSNAPIUS 1999 nr 21, poz. 702; z dnia 12 lipca 2011 r., II UK 3/11, LEX nr 1044014 i z dnia 15 lipca 2011 r., I UK 425/10, LEX nr 1043988).

Powyższe orzeczenia prowadzą do konstatacji, że wyrok zapadły w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych nie ma powagi rzeczy osądzonej, jeżeli dotyczy odmowy przyznania świadczenia z ubezpieczenia społecznego, a po jego uprawomocnieniu się organ rentowy wydał nową decyzję, opartą na nowych dowodach mających wpływ na ujawnienie stanu faktycznego i jego prawidłową ocenę prawną. Wtedy wydanie nowej decyzji uprawnia ubezpieczonego do złożenia od niej odwołania i zobowiązuje sąd do sprawdzenia prawidłowości decyzji. Specyfika spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych może więc w praktyce wywoływać wątpliwości co do rozumienia pojęcia "sprawy prawomocnie osądzonej" zawartego w art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. Generalnie przyjmuje się, że wydanie przez organ rentowy nowej decyzji, także co do świadczenia będącego przedmiotem wcześniejszej decyzji i postępowania wcześniej zakończonego prawomocnym wyrokiem sądu, wszczętego w wyniku wniesienia od niej odwołania - co do zasady - uprawnia ubiegającego się o świadczenie do wniesienia kolejnego odwołania do sądu a wszczęta w ten sposób sprawa cywilna nie jest sprawą o to samo świadczenie w rozumieniu art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2007 r., I UK 266/06, OSNP 2008 nr 5-6, poz. 79 oraz z dnia 21 maja 2008 r., I UK 370/07, LEX nr 491467). Dotyczy to również tak zwanej decyzji wykonawczej, czyli decyzji co do świadczenia będącego przedmiotem wcześniejszej decyzji i postępowania sądowego zakończonego prawomocnym wyrokiem (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2010 r., II BU 4/10, LEX nr 707411) oraz decyzji organu rentowego odmawiającej ponownego ustalenia prawa do świadczenia na podstawie wniosku złożonego po uprawomocnieniu się wyroku oddalającego poprzednie odwołanie (por.

postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2009 r., III UK 100/08, OSNP 2011 nr 1-2, poz. 24; OSP 2011 Nr 5, poz. 53, z glosą R. Babińskiej- Góreckiej).

Powyższe utrwalone stanowisko nie oznacza jednak, że w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych wydanie nowej decyzji przez organ rentowy zawsze uprawnia do wniesienia odwołania do sądu i nigdy nie zachodzi powaga rzeczy osądzonej, bowiem o tożsamości przedmiotu sporu decyduje nie tylko tożsamość żądania zawarta w poszczególnych wnioskach skierowanych do organu rentowego, ale także stan faktyczny i prawny, jaki istniał w chwili zamknięcia rozprawy w poprzednim postępowaniu sądowym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 1998 r., II UKN 105/98, OSNAPiUS 1999 nr 16, poz. 529). Przykładowo prawomocny wyrok oddalający odwołanie w sprawie o rentę z tytułu niezdolności do pracy, w którym ustalono okres zatrudnienia i datę powstania „inwalidztwa” korzysta z powagi rzeczy osądzonej, wobec czego odwołanie od kolejnej decyzji organu rentowego, wydanej w tym samym stanie faktycznym, podlega odrzuceniu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 września 1998 r., II UKN 373/98, OSNAPiUS 1999 nr 21, poz. 702). Wynika to z tego, że wprawdzie przedmiotem sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych jest kontrola decyzji organu rentowego, ale w istocie nie tyle chodzi o samą decyzję, co o ocenę prawidłowości zamieszczonego w niej rozstrzygnięcia organu rentowego w zakresie ustalenia prawa do świadczenia z ubezpieczeń społecznych. Powaga rzeczy osądzonej dotyczy więc tych orzeczeń sądów ubezpieczeń społecznych, których podstawa faktyczna nie może ulec zmianie lub gdy odwołanie od decyzji organu rentowego zostało oddalone po stwierdzeniu niespełnienia prawnych warunków do świadczenia wymaganych przed wydaniem decyzji będącej przedmiotem postępowania sądowego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2005 r., II UK 61/05, OSNP 2006 nr 23-24, poz. 371 oraz wyrok z dnia 14 maja 2009 r., II UK 211/08, LEX nr 509035, a także wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 26 kwietnia 2006 r., III AUa 3303/04, LEX nr 217149 i postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 października 2006 r., III AUa 842/06, OSA 2007 Nr 10, poz. 17).

W sytuacji, gdy podstawa faktyczna rozpoznawanej sprawy (np. stan zdrowia i wynikająca z tego stanu niezdolność do pracy, a w przypadku świadczeń rentowych z ubezpieczenia wypadkowego - również związek tej niezdolności z wypadkiem przy

pracy) uległa zmianie, to sprawa tocząca się w wyniku rozpoznania nowego wniosku - i wydania nowej decyzji (np. w oparciu o art. 114 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) - nie jest jednak sprawą o to samo roszczenie, które było już przedmiotem rozstrzygnięcia w sprawie poprzednio zakończonej wydaniem wyroku (w rozumieniu art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c.), lecz sprawą o nowe roszczenie.

Zauważyć należy, że przedmiot sporu w sprawach ubezpieczeniowych determinuje w pierwszej kolejności zakres decyzji organu rentowego zaskarżonej do sądu ubezpieczeń społecznych, a w drugim rzędzie zakres odwołania od tej decyzji (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 1 września 2010 r., III UK 15/10, LEX nr 667499; z dnia 9 września 2010 r., II UK 84/10, LEX nr 661518; z dnia 6 września 2000 r., II UKN 685/99, OSNAPiUS 2002 nr 5, poz. 121 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1999 r., II UZ 52/99, OSNAPiUS 2000 nr 15, poz. 601 i z dnia 13 października 2009 r., II UK 234/08, LEX nr 553692; z dnia 2 marca 2011 r., II UZ 1/11, LEX nr 844747; z dnia 18 lutego 2010 r., III UK 75/09, OSNP 2011 nr 15-16, poz. 215; z dnia 3 lutego 2010 r., II UK 314/09, LEX nr 604214). Wskazać należy, że o wystąpieniu powagi rzeczy osądzonej prawomocnego wyroku, w rozumieniu art. 366 k.p.c. decyduje kumulatywne spełnienie dwóch przesłanek - tożsamości stron oraz tożsamości podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 15 lutego 2007 r., II CSK 452/06, OSNC-ZD 2008 nr A, poz. 20; z dnia 6 marca 2008 r., II UK 144/07, LEX nr 420911 oraz z dnia 23 czerwca 2009 r., II PK 302/08, OSNP 2011 nr 3-4, poz. 34). Dla tożsamości podstaw sporu niezbędna jest tożsamość podstawy faktycznej i prawnej roszczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 9 czerwca 1971 r., II CZ 59/71, OSNCP 1971 nr 12, poz. 226; z dnia 22 kwietnia 1967 r., I CR 570/66, OSPiKA 1968 nr 7-8, poz. 158; z dnia 21 stycznia 1999 r., I PKN 474/98, OSNAPiUS 2000 nr 5, poz. 177; z dnia 23 marca 2006 r., IV CSK 89/05, OSNC 2007 nr 1, poz. 15; Przegląd Sądowy 2007 nr 5, s. 122, z glosą P. Drapały; OSP 2007 nr 6, poz. 66, z glosą K. Zagrobelnego; z dnia 24 lutego 2009 r., I UK 239/08, LEX nr 736714; z dnia 9 października 2014 r., IV CSK 37/14, LEX nr 1544215; z dnia 7 marca 2013 r., I PK 181/12, OSNP 2013 nr 21-22, poz. 277; z dnia 14 marca 2014 r., III CSK 124/13, LEX nr 1463866; z dnia 21 listopada 2013 r., III CSK 43/13, LEX nr 1427740 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 29 marca 2006 r., II PK 163/05, OSNP 2007 nr 5-6, poz. 71; z dnia 13 kwietnia

2007 r., I CSK 479/06, LEX nr 253401; z dnia 6 marca 2008 r., II UK 144/07, LEX nr 420911; z dnia 15 listopada 2012 r., V CSK 515/11, LEX nr 1276233; z dnia 4 lipca 2013 r., II UK 410/12, LEX nr 1375198; z dnia 4 listopada 2016 r., I CSK 736/15, LEX nr 2156645; z dnia 22 lutego 2017 r., IV CSK 316/16, LEX nr 2309600; z dnia 14 września 2017 r., V CSK 673/16, LEX nr 2428282, a także uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2013 r., III CZP 67/13, OSNC 2014 nr 7-8, poz. 73).

W ocenie Sądu Najwyższego, lektura pisemnych motywów zaskarżonego postanowienia w żadnym razie nie wskazuje, aby Sąd drugiej instancji zanegował przedstawiony wyżej kierunek wykładni prawa. Przeciwnie, Sąd Apelacyjny uwzględnił ustalenia faktyczne poczynione w toku postępowania w sprawie V U 1571/19 (III AUa 916/21) i wskazał, że w świetle sentencji i uzasadnienia wyroków przedmiotem postępowania w tych sprawach była odmowa prawa do renty w związku z wypadkiem przy pracy jakiemu uległa wnioskodawczyni w dniu 11 kwietnia 2017 r. wobec niestwierdzenia niezdolności wnioskodawczyni do pracy. Na tej podstawie Sąd Apelacyjny przyjął, iż powagą rzeczy osądzonej objęty jest okres od dnia 1 maja 2019 r. do 25 marca 2021 r.

Przedmiotem rozpoznania w niniejszym postępowaniu była decyzja z dnia 4 maja 2020 r. dotycząca tego samego przedmiotu (prawa do renty wypadkowej po 1 maja 2019 r.) przy niezmiennym stanie faktycznym i prawnym, a więc przyjęte przez Sąd Apelacyjny stanowisko, że odwołanie podlega odrzuceniu za okres do dnia 25 marca 2021 r. (data prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w sprawie III AUa 916/21 w przedmiocie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy od dnia 1 maja 2019 r.) należy uznać za trafne. Prawomocny wyrok oddalający odwołanie w sprawie o rentę wypadkową, w którym ustalono brak niezdolności do pracy w konkretnym okresie korzysta, w ocenie Sądu Najwyższego, z powagi rzeczy osądzonej, wobec czego odwołanie od kolejnej decyzji organu rentowego, wydanej przy niezmiennym stanie faktycznym, podlega odrzuceniu w oparciu o art. 199 § 2 k.p.c. Orzeczenie Sądu musi być bowiem interpretowane z uwzględnieniem sentencji (przedmiotu) decyzji organu rentowego, to ona bowiem wyznacza przedmiot postępowania sądowego. Przedmiotem decyzji z dnia 4 maja 2020 r. była odmowa prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy od dnia 1 maja 2019 r. (po rozpoznaniu wniosku z 14 marca

2019 r.) z uwagi na brak niezdolności do pracy stwierdzony orzeczeniem Komisji Lekarskiej ZUS. Przedmiotem rozpoznania decyzji z dnia 13 listopada 2019 r. była również odmowa przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z tym samym wypadkiem przy pracy na skutek wniosku z tego samego dnia wobec trzykrotnego niestawienia się przez skarżącą na badania lekarskie. Jednocześnie powyższą decyzją uchylono decyzję z dnia 19 sierpnia 2019 r. Nie ulega wątpliwości, że okres prawa do renty skarżącej od 1 maja 2019 r. do 25 marca 2021 r. został rozstrzygnięty prawomocnymi wyrokami sądów zapadłymi w sprawie V U 1571/19 (III AUa 916/21). Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku na skutek apelacji ubezpieczonej od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku zapadł w dniu 25 marca 2021 r. Przedmiot postępowania sądowego, z uwzględnieniem zarówno podstawy faktycznej jak i prawnej wyroku wyznaczonej przedmiotem decyzji (odmowa prawa do renty wypadkowej z uwagi na brak niezdolności do pracy) był tożsamy z przedmiotem postępowania sądowego w niniejszej sprawie, gdyż ubezpieczona nie przedłożyła żadnych nowych dowodów, które mogłyby wpłynąć na wydanie odmiennego rozstrzygnięcia niż to jakie wydał Sąd Okręgowy w sprawie, V U 1571/19 i Sąd Apelacyjny w sprawie III AUa 916/21.

Nie podzielając zarzutów i wniosków kasacyjnych, Sąd Najwyższy z mocy art. 398¹⁴ k.p.c. orzekł o oddaleniu skargi kasacyjnej.

[SOP]

[ms]